

Latwērfchu Awīšs.

55. gadagabhjums.

Nr. 12.

Trefchdeenā, 24. Merz (5. April).

1876.

Redakteera adrese: Pastor Sakranowicz, Luttringen pr. Frauenburg, Kurland. — Ekspedizija Westhorn t. (Reyher) grabmatu bohde Jelgawā.

Rahditajs: No celfšmehm. No ahršmehm. Wisjaunafahs fīnas. Jauna grabmata. Par Leelupes gultas tīrīfšanu. Rudolf Gīrščberg. Pobjā un ohtā. Abildas. Sludinafšanas.

No celfšmehm.

No Rihgrandes. Muhsu Latw. awīšs bij pulks behdigu sinu lafams, preezajohs tapeh3, ka waru ari atkal weenu preeka sinu klahst peespraust. Rihgrandes dsimtkungs barons von Fīrčs ar fawu laulatu draudseni peedfihwoja 19. Februar to preeka deenu, ka wareja peh3 nodfihwoteem 50 laulibas gadeem fawas selta-kahsas fwehtih. U3 tahdu gohda deenu, ko reti kahds laulahts pahris dabu peedfihwoht, bija ari wifū winu fainneeki, lihds ar ziteem apafschneekem fabeedroju-fchees, no fawas pufes par peeminas dahwanu pasneegt 2 fudraba feltitus bikerus ar leelungu ziltis fihmi fihmeti un ar to parakstu, par peemina no pasemigeem apafschneekem. Wikiri bij ihsti jauki taišiti, no weena fapratiga Leepajas meisters. Zil jauka leeta ta ir, kur lungi ar faweem pawalstneekem fchinis brihwlaikōs wehl stahw ar fīrchnigu mihlestibas faiti kohpā faistiti. Tur pawalstneeki proht fawus fungus gohdā tureht, un teescham ari lungi tur ne-aismirfihš par fawu apafschneeku labklahfšanu mihki gahdaht. Muhsu leelungi 28. Febr. bija preefch faweem apafschneekem gohda maltiti isrihkojuschi, jo selta-kahsu deenā nebij mahjās, bet Leel-Platonē pee fawa snobta, kur to dahrgu gohda deenu nofwehtija. Jau to pateizigu apafschneeku dahwanu starp zitahm dahrgam leetahm eeraudfijuschi, preeka afaras bij flaujijuschi un issaukuschi: „Muhsu laudis fchē tablumā ari nau muhs aismirfijuschi.“ Tāpat ari tai gohda-maltites deenā abi, lungs un zeenmahte isnahkuschi kauschu wefelibu ar teem jauneem bikereem usdserf un kohti mihligi usteiza fawu labpatifšanu un ka ne ween wineem, bet ari winu behneem tas buhs par dahrgu peemina. Zeen. dsimtkungs faweem laudihm pee mahju pahrdohfšanas ir dauds laba darijis, tā ka ilkatris fainneeks ir warejis patš pirkt fawas mahjās. Lai Deews zeen. firmgalwjus wehl ilgi usturetu, un dohtu teem joprohjam par fawu kauschu labklahfšanu gahdaht!

A: G...f.

No Kuldigas nesen fīnojahm, ka turenēs pilsehta draudse few buhwefees diakonifū namu; tai paschā namā buhs bef flimu un nabagu kohpšanas ari kīstigas draudses nabagu fkhla. Buhwes komitejai ir tas preeks, ka muhsu wifuschehliga Keisarene laipnigi eewehrodama fchahda nama fwehtibu, ir preefch Kuldigas diakonifū nama 150 rubli dahwinajufi. Mihlestibas dahwanas preefch fchihš paschas leetas lafahs no dauds pufehm; barons E. v. Kleist no Behterburgas atfuh-

tijis 100 rubl. Kazdangas, Wahrmes leelungi u. z. ari leelas dahwanas.

Degstenes pagasta lahde ir apfagta. Issagtas ir 2 spahrfafes fihmes (no 5 r. un 600 rbl.), ari wehl zitas naudas 146 rubl. Saglis ir fīnais atflehgu usdabuht, ka eeteel teefas istabā, tad ir atflehdīs tahs 3 zaurflehdīsamahs atflehgas un no lahdes is bleka flastites isnehmis tahs mantas. Sahdsiba ir ar tahdu drohshibu isdarita, ka jadohma, ka saglis nebuhs nelahds nepafshstams bijis.

(Anz. f. Gold. u. U.)

Ari Rihgas birschas komiteja ir minister lungam luhg-fšanu preefchā zehluš, lai Rihgas-Tukuma dselszefsch, kas fchini wafarā tiks gataws, waretu tapf pagarinahs lihds Wentspilei. Wina atfauzahs ihpafchi us tam, ka buhtu kohti deriga leeta, kad, tāpat ka Penigsbergai ir faws preefchohstis Pillawā, jeb Behterburgai Kehwele un Baltifchporta, tā ari Rihgai buhtu faws preefchohstis, kur, kad Rihgas uhdens zefsch zeeti, andeles prezes atraftu wehl kur atwehrtu zeku, ka pee Wentspils. — Ari peh3 Widsemes dselszeta, kas Widsemes pilsehtus fawestu kohpā, Dezembera mehnesi ir ministera lungam no waitaf pufehm luhgšanas un preefchā likumi pasneegti.

Nahkofchā 1877. gadā ir nodohmahs pa wifū Kreemu walsti notureht dwehsetu rewifioni, krohnis preefch fchi darba isdarifšanas dohshoht 2 milionu rublu.

Behterburga. Janwar un Februar mehnesi ir par 3 milionu rubl. pufimperiali kasti un par kahdi 150 tuhst. selta naudas gabali no 3 rubl. wehrtibas.

Behterburgā fchowafar gaida zeemā Brasīlijas Keisara pahri. Wini no Filadelfijas istahdes nahfshoht Juni beigās us Ciropu. Brasīlijas Keisars esohf nodohmajis ari Jerusalemi apzeemoht; Keisarene pastarpam palifshoht Karlsbades wefelibas awotōs.

Pa wifū Kreemu walsti Februar mehnesi ir bijuschi 1145 ugunšgrehti, fshahde no waitaf ka 1 milion. rubl. wehrtibas. Wiswairaf bij no uguns peemelleta Nifchgorodas gubernā.

Mafkawā ir pulks kaufmani zehluschi beedribu, kas kohpā wedihš leeliflam andeli ar Rihnas semi, wini grib fawas prezes turp nowehst un turenēs mantas fanemt ne wis ka lihds fchim Rihnas rohbeschu pilsehtōs, bet eet labi dsifi walsti eelfchā.

Pa Rih-Sibirijas selta masgatuwahm isg. gadā ir selta fadabuhts 139 birkawi; strahdneeku tur dsihwoja ap fcho darbu kahdi 26 tuhstoschi.

No jauneemtahs Ferganas gubernas raksta, ka eedfihwotaji tur nu esohf preezigi un laimigi, ka nu fpehzigā

Kreewu waldiba winus sem sawas passaparnes nehmuft; agrakahs nedrohschibas weeta warehs kahrtiba un meers fahkt mahjohlt. Kreewu gohds tur nu sneedsahs tahlu pee wifahm apfahrtjahm Kirgifu tautahm; pee weenas no schihm, us Karateginu bij nobehdsis Kreewu pretineeks, nemeerneeku wadonis Gulat Beks, bet Kirgifi paschi to fanehma zeeti nu isdewa to Kreewu draugeem, ta ka tas nu sawu pelnitu sohdbu panahza un tika palahrts. Wina karatawas bij taifitas Margelanes pilsehta, tur winsch dauds fleplawibas darbu bij isdarijs, ari 7 Kreewus bes kahda eemesla lizis aplaut. (Kreewu generalis wehl tohs 7 lihkus bij usgahjis un lizis gohdam aprakt.). Gulat Beka sohdbu ir wifus laudis stipri sa-beedejusi. Ferganas galwaspilschts ir Kofana, no turenas eet telegrafu lihnijs us Tashkentun un Kodschentun, ari pastzeki tohp buhweti, seme ir aprinkos eedallita un weetu weetahm stahw saldatu pulki. Nahburgs, Kaschgargas emirs ir us Kofanu pee Kreewu generalgubernatora atfuhthijs augstus kungus, lai to apfweizina un draudsilbas faites stiprina.

No ahrsemehu.

Apaksch semes telegrafi. No Berlines tagad taifa us Galli telegrafa lihnijs, kas eet apaksch semes. Wehtas til beeschi apfahde tohs telegrafus, kas pa gaisu eet, ta ka nu ir nogudrohts, pamastim tahs lihnijs pahzelt apaksch semes. Ta eerikte ir tahda pat ka pee teem juhras telegrafeem jeb kabeleem: 7 kapara drahtes ir ar gutapertschu apwihtas un tad ar darmoteem kanepeseem aphtitas un wis tas beidscht ir ar dseldrahti apwihts. Gefahumä gan schee telegrafi makfa wairak ne ta pa gaisu taifcht, bet kad rehina winu stiprumu, tad peepildahs: kas dahrgs ir lehts.

Ap Berlinun ari zitäs maläs 17. Merz pee stipra sneega putena bij spehzigis pehrkons. Greifswaldä sibins bij eespehris kahda basnijas tohrni, ugunsdsehseem laimejahs uguni ahtrumä apdsehst. Bijis wehra leekams gadijums, ka sibinu gaischums un uguns un duhmi ar krichtschahm sneega pizinahm lehjuschees kohpa.

Englantes kehniene schini mehnesi nahks us Bahdeni. Samu zelu pa dselszeleem wina braufschcht ihpascha wagonä, ko likusi Briselä buhwet. Us zeta wina negrib dohtees pasihstama un brauts ka „grefene Rosenau.“ (Rosenau sawz winas nelaike wihra mihlo pilli pee Koblenz-s). Wina ir Bahdeni us sawas nelaikes pusmahfas kapa lepnu peeminas almini likusi taifcht un nu nahks to redseht.

Spanijas kehnsch Alsons, sawus pretineekus nokarojis, ir ar leelu gohdibu 20. Merz sawa galwaspilshta pahnahzis. Pilshta eesahjcht winu pawadija 25 tuhst. saldati. Lauschu gawilefchana bijusi wareni leela. Manifests isfludina, ka wiseem tagadejeem saldteem tohp weens gads no deenesta alaisis un ka nahkscha gada nebuhs rekruschu nemschanas.

No **Turku** semes. Wisu azis tagad luhko us Serbiju; jo Serbeeschi degtin deg us karu ar Turkeem un grib ar waru sawu waldineeku us to dabuht, ka winsch karu usfahk; bet firsts atfal to ja ari gribetu, newar wis til weegli, jo leelwalstis speesch us meeru. Bet brunotees tapehz brunojahs, jo duhschiga wisa Serbija. Turenas waldischana atsauzahs us tam, ka Turki nostahdoht leelu kara spehku gar Serbijas rohbeschu un beeschi ween rohbeschus aisteekoht, tapehz tad ari Serbija newarohht zitadi, ka ari sawus spehkus sawillt kohpa. Wisahm militfchahm escht pawehle dohta, turetees gatawahm. Ministeri nepanesdami, ka firsts til ilgi wilgina, luhguschees,

lai tad nem zitäs ministerus, bet schim brihscham wehl peemeerinati, bet pa wisu semi ruhgst.

No **Indijas** sino, ka tur Englantes krohnprintscham par gohdu beigäs ir leela tihgeru jaktis tureta; 800 elefanti ir laissi wakä, lai tihgerus fahk dsenacht: wif apgabals dimdejis aif ta warena trohlschma; krohna printscham bijis tas preeks, ka dabujis 6 tihgerus patä noschaut. Pa Nepalas semi, tur to jakti tureja, escht wehl lohti dauds tihgeru, turenas gubernators ween eesich saweem jaktsgadeem escht tur jau 600 tihgeru aplawis un kahds ohtris firdigs medineeks nu zenschtees winam pakaf notift pee tahda pat flaita.

Guano. Lastitaji sin, ka schee flawetee mehli zelahs no juhras putneem un nahk andelä no Amerikas wiswairak no Peru krasmales falahm, tur schahdu mehflu lehgeri ir no 100 un wairak pehdu augstumä. Dsch jau buhs jautajis, ka tas gan nahk, ka tur tais maläs tee mehli ta us weenas weetas til beeschi sakrahjahs. Weens Widsemneeks, Dr. Karl Berg, kas tagad Deenwidus Amerikä dschwö, ir ari tahs guano falas apstaigajis un raksta, ka tur atrohdotees stary ziteem weens sawads putns (Kormorans), tur tehwinsch un mahтите wisu zauru gadu par sawu brihwlaiku sawus mehflus krahj weenä gubina un tad us mehflu kalnina wifus taifa sawu perekli; ta tad zelahs pa tuhstoscheem il gadus schahdi kalnini un gadu simtenos ir wifa fala beeschi apfegta. Tas gais ap schihm falahm escht lohti saws, ta tad guano jo ilgi stahw nesakritis.

Hawanna zigari ir tee wifulabakee un dahrgakee; ir tahdi, kas makfa 30 kap. un wehl dauds wairak gabalä. Winu zeenitajeem gan nebuhs ta sina mihla, ko kahda New-Jorkas awise raksta, prohti, ka no turenas ir dauds kugu lah-dini nogahjuschi ar bruhnu falmu papihru us Kuhbas jalu un Hawannu. Scho bruhnu falmu papihru mehrzejoht tabaka kazenun sulä un tad bahschcht zigardis. Papihrs escht til smalki isstrahdhts, ka nau nemas no lapas isschirams, degcht ari ar tahdeem pat balteem pelneem. Un gardmehles krahpneekem ailmakfa par to bessinas naudu.

Sezera rohka. Ir aprehknahts, ka kahda sezera rohka, kas drukatawä bohkstabus preeksch drikschanas faleel, katra deenä, kad notaf strabda, war lihds 15 tuhst. bohkstabus fahstahdiht. — Kad nu katra rohkas kusteschana pee bohkstabu kazeschanas nostaija 2 pehdas, tad sezera rohina par wefelu deenu notel sawas 30 tuhst. pehdas jeb pee 1¹/₄ juhdses. Ta tad weena pate sezera rohka par gadsahrtu par 300 darba deenahm — aifazetu jeb aistezetu — 375 juhdses! — Skat, lastitajis, zif tur ta darba un zif to rohku nekust, lihds weenu grahamtu jeb ir pat weenu awischu lapinu nodrike! —

G. J. S.

Azu mahnitaji. Parisi kahds kumehdinurahditajis, wahrda Moris, teateri laudihm israhdijs tahdus stikus, ka war azumirkli daschada isflata pahrwehstees. Melnäs drehbes gehbees winsch us bihnes preeksch wisu skatitaju azihm pahrwehtahs drihs par semneezi, drihs matrosi, jaunu meiteni, firmgalwi u. t. pr. un skatitaji it nekahdu pahrghehbschanohs waj gihnja smehreschannu nenoweedeja.

Nezil ilgi, pehz tam kumedifantam Morim atradahs beedris Londoni. Tas negahja wis us bihnes rahdiht sawus stikus, bet winsch sawu pahrwehreschannas skunsti isprohweja zitu zilweku mahjokios un par to nehma ko wareja un zif reja. Ilgaku laizinu Londones fudraklasi un naudas taji tika nejauti apmahniti, bes ka tee blehdi sawas

buhthu dabujufchi. Weenu deen kahdâ juwelira bohdi eenahf gohda wihrs ar firmu bahrdû un luhds, lai tam parahdoht kahdu briljanta rohtu; winsch to griboht dahwinahf sawai feewai us dŕimŕhanas deenu. Wiam tabda teef pasneegta un tas to labi apŕkatijs un par jaulu atŕinis, peepeŕŕchi atwer durwis un ar weenu lehzeenu ir ahra. Bohdes ŕelli tam us pehdahm pakaf, bet tas usweetas pasuhd it kâ buhtu semê eelihdis. Pee bohdes lohga ŕahw til meena jauna meitene un ap-luhko tohs gresnumus, kas pee bohdes lohga iŕŕahditi; zita neweena nau bohdes tuwumâ.

Zitâ reiŕe eenahf jauli iŕgreinots ŕulainis naudas mihtuŕe preeŕŕŕ ŕawa lunga leelu wehrtibas papihru ismiht ŕklaidrâ naudâ, bet til ko nauda us galda bij noŕkaltita, tê ŕulainis nekahdu wehrtŕpapihri nedohdams, pakampj to noŕkaltito naudu un laisŕ pa durwihm laukâ. Polizijas wihti bij pee rohkas, tee us karŕŕahm pehdahm ŕkreen blehdihm pakaf lihds tuwakam eelas ŕuhrim, bet tur tas pasuhd preeŕŕŕ wiwu azihm un tee eerauga til peedŕehruŕŕu matroŕi, kas tahdu ŕulaini nebuht nau pamanijis. Nu polizeja neŕamanija wairŕ ko dariht, kamehr kahda deena atklahja to pahwehrtŕhanas ŕkunŕti un welna blehdibu:

Kahds bagats kaufmans agral ne kâ allasŕhin mahjâs pahrnahfdams atrohdt ŕawa kambara durwis uslaustas. Winsch ne-eet wiŕ eelŕŕhâ, bet greeŕŕhahs atpakaf un pasauz polizejas ŕulainus, kâ ari zitus; dasŕus pee durwihm atŕŕahjis winsch ar ziteem eet kambari un tur atrohdt kahdu wihrû pilnâ darbâ, tas wiwu rakŕŕamu galdu uslaustis laupa wiwu dahrgumus. Tee kriht wiwu wirŕu, bet tas kâ ŕutis teem zaur rohkaŕm ŕhmaufdamees iŕŕkreen us eelas un laisŕ prohjam; kehraji tam us pehdahm pakaf. Tas eelŕkreen kahdâ nama iŕŕabinâ: kehraji tam pakaf, bet behglis us weetâ pasuhd un eelŕŕ iŕŕabinas wairak nekâs nau atrohdamŕ, kâ wezŕ, wahjŕŕ wihrs, kas pawisam ŕlims gultâ guledams un waidedams praŕa, ko ŕŕee melle wiwu iŕŕabâ un to krauze ŕlimibâ. Bet kad nu iŕŕabinai zitu durwju nebij, nedŕ ari kahda zauruma, pa kuru ŕaglia buhtu warejis iŕŕihŕt, tad kehreji ŕhoreis nelikahs apmahnitees, un laut gan ŕlimneekŕ waideja un brehja, lai ŕŕo ne-aŕŕarohŕ; jo ŕŕim eŕmoht tahdas ŕahpes, ka newarohŕ neweenu lohzeŕli kuŕŕinaht, un katra weetina, kur tam peedurotees, darohŕ nepazeŕŕhamas ŕahpes, tad tomehr tee beŕ nekahdas ŕehŕlabas wiwu twahrŕŕija, zilaja un zehla no gultas ahra. Pee tahdas zilajŕhanas weens no zehlejeem peepeŕŕŕ ar ŕlimneeku ŕapinahs kohpâ; kahdas faites galŕ, kas ŕlimneekam karajahs pee wehdera, tam bij ap-tinees ap rohku. Tas rauj ŕawu rohku ar waru walâ, bet tani brihdi — ŕlimneekŕ pahwehrtŕhahs par jaunu, ŕmuku un weŕelu ŕaldatu. Nu blehŕŕu ŕkunŕte bij atklahŕa un wihrû nodewa polizejas rohkas. Kad nu kumedijants redŕeja, ka leegŕhanahs wairŕ neko nelihdŕeja, tad tas ari iŕŕahŕŕija, kâ winsch eŕohŕ tas blehdis, kas tahs daudŕ wiltibas iŕdarijis. Winsch eŕohŕ pahwehrtŕhanahs ŕkunŕti no kumedijanteem Amerikâ iŕmahzijees un us Londoni atnahjis to iŕprohweht.

—on.

Wisjaunafahs ŕinas.

Baltijas generalgubernatora amats un kanzeleja krohnim beidsamâ gadâ makŕaja ap 91 tuhŕt. rublu; generalgubernatoru lohne bij 29 tuhŕt. un wehl 6000 rubl. tam bij preeŕŕŕ dasŕahm zitahm iŕdohŕŕhanahm atwehleti. Tâ tad nu ar ŕŕi amata nozelsŕhanu krohnis wispirms lizis walŕŕrentejâ aŕŕtau-

pihŕ 80 tuhŕt. rubl.; tas atŕikumŕ (kahdi 11 tuhŕt.) pa dakai buhs waijadŕigi preeŕŕŕ dasŕeem jauneem kanzelejas kungeem gubernatoru kanzelejâs, kur nu darbŕ buhs leelafŕ, wehl ari preeŕŕŕ 2 kungeem, kas lihds ŕŕim bij generalgubernatora kanzelejâ un nu kâ ŕŕo gubernu pasineji, teef aŕŕzelti us Peh-terburgu miniŕerijâ; kahdu daku grih ari pameŕt preeŕŕŕ ŕe-nako kanzelejas fungu bahriwu iŕŕohloŕŕhanas. Wehl aŕŕees lihds 1. August, kamehr gen. gub. kanzeleju warehs galigi ŕlehgt. Lihdsŕŕinigo generalgubernatora mahjokli Mihgas piln nu eekems Widŕemes gubernators un dasŕas augtas teefas, kas lihds ŕŕim bij ihretŕs namâs.

Talsu pilŕŕehŕinâ 18., 19. un 20. Augustâ buhs lohpu un ŕaimneeziabas rihtu un maŕŕinu iŕŕahde. Iŕŕahditajeem ja-peemeldahs lihds 1. August pee komitejas rakŕtu wedeja W. Kronberg lunga Talsŕs. Gohda algas buhs ŕudraba un bronkŕa medaki un usŕlaweŕŕhanas rakŕti.

No Warŕŕhawas rakŕta, ka tur jau eŕohŕ pilnigs pawafars. Weilŕeles upe ir ŕen walâ, damŕlaimas brauz ŕhurp un turp, dahrŕi ir jau jaulâ ŕakumâ. S.

Jauna grahmata.

Latweeŕŕu tautas dŕeesmas ŕamekletas un drukâ dohtas no Latweeŕŕu draugu beedribas. Ohŕŕŕ pasneegums. Leipziga. 1875. Dabunams pee Ferd. Besthorn Jelgawâ.

Puŕohŕtra gadâ atpakaf ŕŕi dŕeesmu krahjuma pirmâis pasneegums ir gaismâ laisŕe un ŕŕini ŕeemâ ohŕŕŕ ir gatams nahjis. Tad Latweeŕŕu tautai ŕina jadohdt par ŕŕo grahmâtu, kas wiŕus tohs eepreezinahs, kas mekledami meklejuŕŕi Bûttnera tautas dŕeesmu krahjumu un newarejuŕŕi dabuht, ka bija ŕen iŕŕirŕts. ŕŕini jaunâ krahjumâ tapehŕ wiŕas Bûttnera dŕeesminas atkal ir eelirŕtas (lai gan zitadâ rindâ), bet leela puŕe no jauna peenahŕuŕŕas. Prohti muhŕu krahjumâ buhs kahdi 10 tuhŕŕŕoŕŕi un wezâ Bûttnera krahjumâ bija 2854 dŕeesminas. Tai ohŕâ nule drukatâ pasneegumâ dŕeesmas ŕneeds lihds 4793; tad redŕams, ka puŕe gandrihŕ gaismâ laisŕa un wehl diwi pasneegumi gaidami.

Wiŕu papreeŕŕŕ man no ŕirŕŕ ari ŕŕe pateiziba jaŕaka wiŕeem teem peepalihdŕŕeem draugeem, mahzitateem un ŕlohlmeiŕtareem un ziteem, kas no ŕen gadeem man palihdŕejuŕŕi to leelu krahjumu no wiŕahm Kurŕemes un Widŕemes malahm ŕawahŕt un nu ŕawa puhlina augkŕs wardobuht redŕehŕ. Katra apgabala dŕeesmas muhŕu iŕdewumâ palikufŕas kohpâ, katra nodakâ ŕawa dakina, prohti lai weenâ kahrtâ buhtu iŕŕŕirŕtas pehŕ teem dŕihweŕ notifikumeem waj darbeem, kur weenu waj ohŕtru dŕeesmu mehdsâ dŕeedahŕ kahŕâs, zitŕŕ ŕwehtŕŕŕŕ, dŕih-râs, behrŕŕ. gandŕ, pee lauku darbeem u. t. j. pr., un ohŕtrâ kahrtâ, lai buhtu iŕŕŕirŕtas pehŕ walodas, kas takŕŕu katra weetâ un apgabala ŕawada. Janoŕŕehlo, ka ziti no teem dŕeesminu usrakŕŕitateem naw ŕmalŕi wehrâ likufŕi ŕawa apgabala walodas iŕlohlŕni (dialektu) un wairak kâ rakŕŕijufŕi, kâ Kurŕemes un Widŕemes widû runa un kâ ŕlohlâs un grahmatâs rakŕta. Bet tomehr muhŕu tautas dŕeesmas daudŕ parahda walodas dasŕdasŕhadibas, ko lai neweens nebrahŕe, jo tahda dasŕdasŕhadiba ir tiŕŕŕi, zil ween warejahm, pasar-gata par mahzibu teem, kas ar Latweeŕŕu walodu, kahdu laudis ihŕteni runa, un ne kahdu kahds pee rakŕŕama galda iŕdohmajahs, grih eepaŕihŕees.

Patiks ziteem ŕinaht, no kureem muhŕu dŕeesmu krahjumâ dŕeesminas rohnahs; tad ŕŕe ŕaŕihmeŕŕu tohs draudŕu waj pagafŕu wahrdus:

I. Kurfeme.

Dundaga.	Rabile.
Rinde.	Graudupe.
Suhraß.	Renda.
Piltene.	Ugahle.
Slehka.	Lutrixi.
Alschwanga.	Randawa.
Sakaleija.	Blihdene.
Apprike.	Leel-Gfere.
Zihrawa.	Jaun-Auze.
Dumalka.	Meschotne.
Bahrtawa.	Gezawa.
Rihja.	Baldone.
Embote.	Daugawas muifcha.
Seekfachte.	Seze.
Lipaiti.	Mereta.
Kuldiga.	Dignaja.

II. Wifjeme.

Behterupe.	Smiltene.
Krimulda.	Dsehrbene.
Kimbafchi.	Chrgfi.
Maf-Sallage.	Leelwahrd.
Ruhjene.	Baltfmare.
Kauzene.	Tirfe.
Walka.	Leefere.
Walmeeera.	Kohknefe.
Zehfis.	

III. Witepfka.

Lubahne. Krihzburga.

Tahs fchkiras atkal, kà pehz eekfchliga fatura tahs dseefmas fchkiras un faliktas, ir fchihß pehz nodatu wirs-rakfteem.

I. Par mahju dñihwi.

1. Prezineeku un kashu dseefmas; tautu ds.
2. Par wezakeem, behrneem, Inohsteem, wedeklahm, pamahtehm un pabehrneem.
3. Par isprezetas meitas behdahm un preekeem.
5. Bahrenifchu ds.
6. Ruhmu ds.
7. Par darbeem.
 - a) Par lauku darbeem.
 - b) Ganu ds.
 - c) Par kumelineem.
 - d) Draweneeku ds.
 - e) Sweijneeku ds.

II. Par preekeem un behdahm.

1. Par dseedafchanu.
2. Par alutinu.
3. Sohbgatu ds.
4. Wifada isflawefchanahß.
5. Behdu ds.
6. Behru ds.

III. Par gada fwehtkeem.

1. Budetu ds.
2. Jahnu ds.
3. Seemas fwehtku ds.

IV. Par wifadeem mescha putneem un kohkeem.

V. Par wezeem laikeem.

1. Wezu kauschu tiziba.
2. Kara ds.

VI. Mihklas un mahjioas.

Schinis fchkiras tas leelais pulks dseefminu isdalihß. Bet sinams gan jau ari zitadi warejadaliht un fchkirt. Katrs, kas Latweefchu dseefmas pasihß, sinahß, ka gandrihs wifas muhsu nodatås atradifees laba teefa kashu jeb tautu dseefmas, ihpafchi starp dseefmahm par wezakeem un behrneem, par isprezetu meitu, starp bahrenifchu, kumeliu, sohbgatu ds. u. t. j. pr. Tapat wezu kauschu tiziba nerohnahß tik ween tai weenå nodatå, bet simtås waj tuhkfoschås zitås dseefminås fchur un tur. Schè ir brihnuma dsilfch awots, fur wezu laiku isdibenataji sinas war smelt par muhsu tautas fenejahm firds dohmahm, kà fahjis smelt Mannhardt kungs Danzka ihpafchi is Latweefchu tautas dseefmahm.

Kas Latweefchu dseefmas griß labi isprast, tam jasin fur un kad tahs ir dseedajamas. Jo tik ne wifas kriht pee sinamahm darifchanahm, sinameem eeradumeem un notikumeem. Ta ir Latweefchu dseefmu daba un tå fchihß isfchkirahß no singehm. Singes war dseedahnt kaut kahdå wafas brihdi. Bet Jahnu dseefmas kriht Jahnås, sohbgatu dseefmas tik ween wifas kriht pee kashu maltites, zitås kashu dseefmas pee zita kashu fwineschanas gabala, waj bruhiti iswedohht, waj eewedohht, waj dahwanas dalohht, waj fur zitur. Kas to kauschu dsihwi nesin, tas tahs dseefminas it nebuht nesaproht, bet kas tohs eeradumus, tohs wezu kauschu eeradumus zik nezik sin, tam tee pafchi zaur teem dseefmu wahrdeem wehl wairaf isflaidrojahß un atkal tahs darifchanas istulko tohs dseefmu wahrduß. Tee eeradumi, tahs darifchanas, wifa ta dsihwe fa-eetahß ar tahm dseefminahm, kà dseedajami wahrdi ar mel-diju, jeb kà stahsti ar peederigu bildi.

Ta Deews palihds, kas sin eespehsim fawu dseefmu isde-wuma galå kahdu peelikumumu peelikt par isstahstifchanu un istulkofchanu preekfch teem, kas pee dascha tumfcha wahrda peedurahß.

Par ortografiju, kahda fchini dseefmu krahjumå leetata, daschs labß brihnifees un brehß. Jo atkal jaunås pehdas nu ir eebrauktas, lai gan mehß pafchi esam pretim stahjuschees teem rakstiba jaunås un atkal jaunås mohdes zehlejeem. Ne-laime gan Latweefchu rakstiba ufbrukufi. Bluhdin pluhst jaunås rakstu sihmes no malu malahm un tihri buhs jalihßt nohst eekfch aplamas rakstu sihmu bagatibas, kà zits sawås taukås esohht noslahpis. Katrs, kas spalwinu mahf virkfids tureht, tas tagad zetahß par Latweefchu rakstibas pahrlabotaju un glahbeju. Bet gandrihs bail paleek, un mas zeribas, kad pee flimneeka fanahl dakteri pa dutfchu dutfcheem un putra ne-is-dohfees, kad zits pa zitu fahli behrs un uhdeni lees. Tè ta putra ari jau itin sawada fahl palikt un ta muhsu rakstiba, flimneeze buhdama, deewßsin waj taps islahlota uf tahdu mohdi. Sa-eet weenå jukå gudriba un negudriba, fapraschana un nesapraschana, pretestiba pret wifå, kas bijis, jaunås mohdes kahriba, leeliba, kas uspubfchahß. Schehl paleek par teem nabadfneem, kam nu jamahzahß treijadi un simtadi lasiht.

Kas lai sawalda tohs fkreijoschus uhdenus, kas lai sawalda tohs dubfchigohß glahbejus, kas sawu flunsti griß rahdiht, nebehdadamees, waj tas flimneeka nemirs tais mohkås?

Pawehles tè gan nepalihds neka, kamehr tee gramatu lasitaji ar labu prahtu pehrf gramatas ar to wisraibako rakstibu.

Tas weenigais padohms ir, lai fshklas teefas un fshklas waldibas jele sawus fshklmeisterus fshklas sawalda, lai ne-

flīst pa daudz kur fahnis, un ohts ir, ka mahziti wihri ap-leezina, kur ween waredami, kahdi jauni rakstibas zeli greisi eet pret sinatnibas likumeem un pret to, ko zitas gudras tautas eefsch rakstu sīhwehm ir usnehmuschas par derigu pamatu. Kas tad grib klaufiht, lai klaufa, kas negrib, lai neklaufa.

Latweeschu ortografijas pahrlabotaji zehluschees jo wairaf pretim pret dubultofchanu un pret to garuma sīhmi h, zaur tam, ka Latweeschu mehle reti lihdsfflanus dubultojoht un ka h pee bohsterefchanas esohht par leelu leelo kibeli.

Dubultneeki rahdahs jau ka atmesti un labi ta, kad tik dubultneekus patur, kur ihsteni tomehr ari dsirdami. Par to h wehl strihdahs. Bet ja tas nabadsinsch buhtu jakauj semē, lai tad wina weeta netaptu zita nederiga sīhme isgudrota, ka zits jau prohwejis un lai atkal netaptu zelma silbu garums pamests pawifam ne-apsīhmehts, zaur ko Latweeschu rakstos nahktu leela julfchana, tad Latweeschu draugu beedribas preefchneeki gribejuschi zetu rahdiht, kas jele nebuhtu aplams, ja kahds negribetu to h par garuma sīhmi patureht. Tapeh; mehš fawā dseefmu isdewumā to gulofchu strihpīnu efam leetajuschī par silbas, jeb ihsteni paschskana garuma apfīhme- fchanu.

Tad fchi jauna leeta nau zehluschees no jaunu leetu kahri- bas, bet no tam, ka nelabus zefus labaki newar aisleeht nekā jaunš labus zefus rahdoht.

Beidsohht wehl luhgtu, lai Latweeschī nenem par kaunu, ka tai dseefmu starpā Wahzu wirsrafsi eeklihdufchi. Tas dseefmu krahjums teel isdohts ne tik ween muhsu mahju lauti- neem par labu, kas warbuht to dseefminu tik daudz galwinā tur, waj ari kas sin wīnus eefsch pahrgudribas tā apfmeij, ka nemai nepirks, — bet ari wīseem mahziteem zilwekeem par wīfu plaschu pasauli, kas ar Latweeschu garigu mantu grib eepasīhteēs. Tad tabdi wirsrafsi bi ja jadohd un galā kahdi tulkofjumi un istahstijumi buhs jadohd tahdā walodā, kas pa wīfu mahzitu pasauli ir saprohtama un ko katrē mahzits Latweetis ari saproht. Un kas nau mahzihš, tas ari gan nelasīhs, lai gan buhtu latwīfks rakstihš.

A. Bielenstein.

Par Veelupes gultas tīhrifchanu.

Bezfaules muischaswaldineeks v. Löventhal lungs ir pa- dohmū preefchā lizis, waj waretu eerikht, ka damslaiwas no Jelgawas lihds Scheembergei pa Veelupi brauktu un ne- ween brauzejus schurp un turp westu, bet ari wifadas prezes. „Darba“ astolā nummurā zeen. „Veelupes nastā un rohtas“ aprakstītajš scho padohmu tura par nederigu rakstīdams: Schis noluhks gan teizams, bet nau praktīfks preefch wīf- pahtriga labuma; jo schinis laifōs, kur us kugu nesīgu upju krassteem taifa dselszelus, buhtu ehrtīgi seklu upiti taifihht par kugunesīgu. Ja-eewehro, ka bes tahš seklas Veelupes gultas, kur pawafara uhdens audse ahtri nokriht un isgaraino, ap Bausku nau nekahdas schofesjas. Tee leelzeli, kaut gan bru- geti, rudeni un it ihpafchi pawafari nau labi pa-eijami, ta- deht lauschu wisleelaka braufschana us leelahm pilfehtham ir labā zela laifā, tas ir seemā, kad Veelupe aifsalufi un damf- kugim jagul seemasmeegē. Kad nu Bausleneeki fawus pro- duktus ar kugeem gribetu flapeht us leeleem pilfehhteem, tad teem seemā wīfs buhtu jawed us Bausku, tur ja-ihre spīhkeri, preze janogulda un tad pawafari, kad ledus isgahjis, jalaisch prohjam. To neweens nedaritu, bet ikweens, kamehr kugis

guf, jawus lauku produktus aifwestu us andeles pilfehthu un kad kugis lihds ar kihwiti pawafari atskreetu, tad tam nebuhtu nedš ko zelt, nedš ko west. Sinams, zitadi tas ir ar Bezfauli, kur von Löventhal lungs ir par muischwaldneeku. Bezfaule stahw tuwu pee Memuma krassta, labiba muischas flehti lihds pawafarim war guleht bes ihres makfas un pawafari masu zela gabalinu arweenu waretu aifwest lihds upes krasstam. Preefch Veelupes gultas tīhrifchanas neweens praktīfki doh- madams zilweks nepazels neweenu pirkstu, bet preefch dsels- zela us Bausku schihds un semneeks nonems fawu zepuri. —

Re-esmu ar zeen. rakstneeku weenōs prahtōs un tadeht kah- dus wahrdus preti rakstīfchu. Zeru ka Latweeschu awises scho rak- stijumu fawās fleijās usnems, jo warbuht rafees wīnas lasit a jōs dasch, kas manam prahtam peekritihš.

Waj tad ir zeriba, ka no Jelgawas lihds Bauskai un tah- laku us kahdu Leifchu schihdu galwas pilfehthu jeb us Leepajas- Kalkunes dselszela lihniņas wīfs? Jēb waj pateesi buhtu ja- baidahs, ka Bauskā buhs spīhkeri jabuhwe, kur produktus lihds pawafarim noguldihš, lihds kamehr Veelupe no ledus is- flaidrojuseēs un leelohs pludus beigufi, warehs damslaiwa tahš nogulditas mantas tahlak west? Zif sinu un dohmaju Bauska eefsch 30 un ari wairaf gadeem dselszeli no Jelgawas us Bausku nepeeredsehs. Drihsak gan buhtu zeriba no Rihgas us Bausku, bet ko tad Rihga ar Bausku lai eefahktu? Bauska neslāita nezif tuhstofschu eedsīhwotaju, nei tur kahdi fabriki, ne kalna raktuwes, ne ari zitas tahdas mantas, kuras waretu dselszela buhwes makfas prozentes eeneft un ar ko tad wehl buhwes kapitalu masīnaht? Lai flatahs tik us Kreewiju, waj tur dselszeli lihds schim tahdu warenu pelnu atmet, ka to dohma un ka tad eet ar Leepajas dselszeli? Knapi tik war pa- stahweht un wehl daschās weetas krohnim japeepalihds. Zif man pasīhstams, kur ahriemēs gar upju krassteem dselszeli eet, tomehr damflugi pa upehm brauka un abeem darba deesgan un laudihm wehl tas labums, ka weens par ohtru lehtaki pre- zes wed. Bes tam ahriemēs katru masako upiti ar jo leelahm naudas isdohfchanahm par kugu nesīgu pataifa, lai andele jo spēhzigi augtu un seltu. Tur nemas waitš nebaidahs, ka par daudz zeli buhtu, jo tur zilweki pee tahš atfīhchanas nahku- fchi, jo ahtraki un weeglaki fawās semēs prezes war naudā pahwehrt, jo leelaku pelnu tas atnef. Luhkofim, ka tad nu ir starp Bausku un Jelgawu. Wafarā gan buhs masak we- dams, jo lihds wafaras darba laitam jau katris semkohpis fa- wus produktus buhs naudā pahemaiņijis. Bet ka tad nu ir ar seemu un zif ilgi muhsu seema un labais zefsch pastahw? Zela laifš daudz ja 2 jeb 3 mehneschus un reti kahdu seemu labš zefsch ir un tā tad kufahs ar rateem pa gruhsteem zefkeem sirgus nokaudomi un ratus deldedami, kamehr par labu zeli puslāikā tahdu braufschanu isdara. Bes tam pa leelakai da- lai labibas andele arweenu knapaka, kamehr uhdens zeli aifsa- luschī, jo Rihgas un Jelgawas tīrgotaji nepehrt labibu preefch glabaschanas, bet preefch pahrdohfchanas us ahri- mehū un tadeht tad labibas tīrgus arweenu mehds rudeni un pawafari augstaks buht. Kamehr nu rudeni un pawafari semkohpim wīfadi darbi buhtu japadara, jadīhwo nedelahm ar labibas weschānu us pilfehtham un kahdā wīfē daudz laifa aifkawe preefch mahju un lauku aplohpfchanas. Ja nu damslaiwa sinamās deenās eetu, tad jau rastohs deesgan labi- bas uspirzeji, kuri fawās platās laiwās no semkohpeem labibu fanemtu un tad damslaiwas palakā peefsectohs un meerigi us leiju brauktu. Damslaiwas arweenu war lehtaki west un

pee tam wairaf pelniht nekà fuhrmanis pa leelzetu ar firgu spehtu.

Un waj tad Bauflas tirgotajeem nebuhtu ir wafarà prezes jawed? Bauflà pahrdohd dselst un fahli, zukuru un tabaku un wiswifadas prezes tiklab seemà kà wafarà un tà tad ari no schahs prettschu weschanas labs naudas grafis atlehtkohs. Sinams schihdu fuhrmanis un fainneeks, kas ar froktihm peknu dsen, preeksch damfluga ne pirkstu nepazels, labi sinadams, ka lihds Leelupe fahks damslaiwas nest, ari beigsees wina pekna un tadeht fchee buhs lihds beidsamai stundai firdigi pretineeki pret Leelupes gultas tihrischanu un fuganesigu pataisfchanu. Tadeht fawu rakstijumu beigdams, wehlu zeen. **von Löwen- thal** kungam labu laimi pee wina nodohma un lai rastohs palihgi no wisahm pufchm pee schahda darba, jo jautra andele arweenu wairaf muhsu mihko Kursemi zels. D. G.

Rudolf Sirschberg,

pee kristigas tizibas atgreesees Zuhdu skohlmeistera dehls, tagad par skohlotaju Pufeneekos glahschu fabriki.

Leischos Popilanes pilsehtà mans nelaika tehws ilgus gadus bij par schihdu skohlotaju. Mana nelaika mahte bij rabinera meita. Mehsh bijahm faweem wezakeem trihs behrni, diwi meitas un weens dehls. Kad es diwi gadus wezs biju, tad Deews man manu mihku mahiti zaur laizigu nahwi atnehma; mans tehws gan pehz ohtru reisi ar zitu dewahs laulibà, bet ta tomehr man mahte nebija. Daudsreis manam teh-wam zaur mani bij jazeesch, kad winsch redseja, ka pamachte daudsreis mani nepareisi lahdeja jeb strahpeja un man arweenu par „Mesumed“ lahdeja, t. i. ka es kristigu tizibu peenem-schu, (Schihdi to tur par nelaimigako zilweku, kas no Zuhdu tautas leekahs kristitees, un tahdu wini par „Mesumed“ fauz). Bet drihs tas mihlais Deews ari manu mihku tehwu ar stimbibu peemekleja un pehdigi no schihs pafaules zaur laizigu nahwi aissauza. Tà tad es 7 gadus wezs sehns paliku bes tehwa un mahtes; tilai weeniga mahsa man wehl bija, bet ta nebija mahjäs, jo ta bija zità pilsehtà deenestà. Bet drihs atradahs mana schehliridiga tehwa mahsa, ta par manim gahdaja, ka es tapu skohlà suhtihst.

Drihs Deews ari scho manu kohpeju atnehma, jo mans onkuls arweenu palika jo nespehzigs, tà ka beidsiht winsch newareja fawu maifi nopelniht un winam bij ja-eet pee fawa dehla, kas kahdas feschas juhdes atstatu dsihwoja. — Tà tad nu es paliku weens weenigs, no wiseem radeem atstahst. — Bet tas Tehws, kas debesis dsihwo, drihs par manim apschehlojahs un suhtija kahdu gohdigu feewinu, kas par manim gahdaja. Tà grubtumà dsihwodams es fasnedsu fawu 13. gadu un kahdu reisi no skohlas mahjã nahkdams, es peegahju pee kahda leela kohla krusa un to skuhpstiju un preeksch Kristus bildes klanijohs. Toreis es gan nesinaju par ko es to dariju, bet tagad gan sinu un katrs kristigs zilweks to sinahs. Tà daridams es dsirdeju kahdu balsi fauzam: „Ko tu dari!“ un ta bij mana skohlas beedra balsi, jo tas man ari preeksch skohlotaja apsuhdseja, ka es kreetnu pehreenu dabuju un no wiseem tapu neewahts.

(Uf preekschu wehl.)

Bohstà un ohstà.

(Beigums.)

Ohtrà rihstà Gustaws usmekleja Meinertu wina namà. Winsch fahka tam pats no fewis fawus grehtus atsiht.

Winsch apleezinaja, zit dsiki winam firdi fahpoht wisi wina noseegumi, wisa wina lihdscheginiga grehziga dsihwe; winsch ari apleezinaja, ka wina feera tam ir par angelis bijusi, kas to sohli pa sohlam wedusi tai meera zelà, kur ari winam Jesus Kristus schehlastiba feds wina grehla pulku. Winsch apsohlijahs Meinertam, ka ari winsch nu grib jaunu dsihwi usfahkt. Un ko winsch tè sohlija, to ari tureja. Pee fawa fenaka eelu darba un pee faweem wezeem grehtu beedreem winsch wairs negribeja atpakaf dohtees. Winsch mekleja un atrada ari drihs sèlla darbu pee kahda dischlara meistera. Winsch bij sapratigs pee darba un fatureja ko pelnija, tà ka drihs wareja pats us fawu rohku fahkt strahdaht. Tagad winsch ir pahrtizis meisters un strahda ar 5 sèlleem, ari Roberts mahzahs tai paschà amata. Bet ta nebij wehl ta leelaka pahrgrohsfchana, bij wehl swarigakas. Winsch nu wairs neweenu swehtdeen netruhla pee deewakalposchanas T. eelà, seewa un behrni to tai zelà pawadija, kad til ween wareja kahdu pasihstamu dabuht, kas pee masinahs palika. Lai to isprohtam, eimam drufzin atpakaf winu muhschà.

Kahdas 2 nedekas bij aistezejuschas pehz Gustawa atswabinaschanas; to swehtdeen T. eelà ta ewang. deewakalposchanas ruhmite bij sklaisti ispuschlota. Mahzitajs tureja sprediki pa to bibeles wahrdu: „Tas zilweka dehls ir nahzis melleht un swehtu dariht to pasuduschu.“ jo mahzitajs bij ihpaschi luhgts, par scho wahrdu teikt sprediki. Weens pahris nahza pee altara un fanehma tur swehtibu us fawu deribu. Tee bij Gustaw Kolb un Lihsbet Krug, kas gan jau daschu gadu bij mescha laulibà kohpà dsihwojuschi, bet nu no grehtu meega usmohduschees no firdis ilgojahs pehz tahs Deewa swehtibas, kas winu deribu lai dara par kristigu laulibas kahrtu. Ubi bij firdis dsiki aisgrahbti. Al kur faldi wineem nu bij wisi tee swehti Deewa wahrdi, ko fenaf bij par neeku turejuschi! Un kad wini no altara atkappahs, nahza zits swehts darbs. Trihs behrni tila kristiti. Tee bij Gustawa trihs behrnini. Un stary kuhmahm bij weens, ko gan wismasaf buhtu schè zerejuschi atrast. Tas bij Kahrlis Schnell, kas preeksch kahda laika bij Gustawu teefu rohkàs nodewis, un kuru schis bij swehreis nokaut. Tee nu bij atkal fawà starypà falihsdinajuschees, nu bij firnuigi draugi par leezibu, ka tas Kungs wifu dara jaunu. Jo ari Schnells bij zaur Deewa schehlastibu pee atgreeschanahs un pestischanas wests un bij nu par dsihwu lohzellk Parises ewang. draudstè palizis. To swehtdeenas wafaru bij tas jaunlaulatais pahris lihds ar behrneem un winu kuhmahm no mahzitaja usluhgti weefos. Tur nu tahs farunas newareja beigt flaweht Deewa schehlastibas zelus. „Al laut jel mans tehws buhtu dabujis scho deenu wehl peeredseht!“ tà Lihsbet fajija. „Dohdees meerà,“ winas wihrs atteiza, eepreezafimees ar wina grahmatu, ko winsch mums wehl ihfi preeksch fawas mirschanas atrakstijis, kur til mihki wifus muhsu noseegumus peedohd, ar ko pret winu noseeguschees, un kurà fawu preeku issaka par muhsu atgreeschanohs. „Mehs sinam, ka winsch ir nogahjis pee fawa un muhsu Kunga us teem meera dsihwofleem un ir mums pametis fawu tehwa swehtibu.“

Mahzitajs tureja wafara deewluhgfschanu. Wisi kohpà nodseedaja to dsieefmu: Teizi to Kungu, to gohdibas Behninnu swehtu. Tad wisi schlihras fawas firdis apnehmuschees, palikt eeksch ta Kunga, Winam dsihwoht un kalpoht un kad wini nu mahjäs pahrnahkuschi pirtmoreis kohpà, wezafi un

behrni, ka weena kristiga faimite sawas firdis un roklas kophā pazehla uš debesim, kas spehji tahs swehtas juhsinas išteikt, kad mini no firds dibena fajija: „Nu pateizeet wisi Deewam, kas leelas leetas dara wifās malās, kas muhs no mahtes meefahm dšihwus uštura un dara mums wifu labu. Winašch gribetu mums doht preezigu firdi un allaschin meeru muhsu laikōs, mums saweem laudihm, un ka Wina schehla- stiba allasch pee mums paleek un atpesti muhs, kamehr mehs dšihwojam.“

Atbildas.

En. — E. Jums un ziteem, kas pee man peerassijufchi, daru sinamu, ka tas Kuldigas dakteris, kas gittelaiti lohzeļōs (Gelenkrheumatismus) ar saweem fatijihl pulwercem ihfā laika ahrstejis, ir daktera lungs Dr. Baar Kuldigā.

U. St. — P. Juhfu abi garalee raksti man nau pa vrahtram. Roscheļoju, ka ne-efat nehmufchi lo derigaku, ja gribejat pabrzejt, ka tahbus, no kureem muhsu lastojeem it ne kas labs newar atleht.

Latw. aw. apgahdatajs.

Latw. Awischi apgahdatajs: J. W. Safranowicz.

Sludinaschana s.

Gada tirgi.

Ar gubernas waldischanas atwehleschānu tiks **krohu-Dscheneeku muischā** (Kuldigas aprink) schini un ari naktoschōs gaddis, ilgadus **2 gada-tirgi** noturet, proti

16. April un 30. September.

Augschā minetohs tirgus turehs Dscheneeku muischōs krohgus naktumā, pee wisteeļzeta staro Saldu un Kuldigu. Pehz awiprinotahs tirgus taksēs ir atwehlehts minetajōs tirgōs andelē west: **širgus, gohwis, juhkas un wifadus žitus lohpus**, kā ari wifadas ehdamas un dferamas leetas un wifadas amatneeku un fabriku leetas.

Birmajā (1876.) gadā netiks nekahda tulle nenta. 1

Dscheneeku muischōs waldischana.

Reprezejees wagare

ar labahm parahdischanahm war par Turgeem weetu dabuht. Tamdeht pee laika japeeteizahs Zumprawmuischā pee Bauškas jeb Jelgawā, blakam rahtujsim, Knöcheta namā. 1

120 trauki,

wiswifadā leelumā, staro kureem **lehgera waktis** ar dšestihpāhm, no 700 libds 800 nohyu leelumā, un **ballas** ar dšestihpāhm, no 350 nohyu leelumā, ir pee Jelgawā pa weenam kā ari wairak uš reisi pabrdohtami. Kur? — dabu sinah **Ferd. Besthorn** l. grahmatu pabrdohtawā.

Uš augstas teefas atwehleschānu esmu Dohbeles pašes namā **trakteeri** eeritējis un daru zaur scho wisseem reiseeļeem un iškotram sinamu, ka tur **wifadus dšehreenus, ehdeenus** un ari **naktoschōrteli** war mehrenu zemu pee peeklahjijas awde- neschōnas war dabuht; ari **širgu peelischāna** ir atwehlehta.

Dohbelē, 13. Merz 1876.

J. Beitler, pašes turetajs.

Saweem draugeem un wosihkomeem daru sinamu, ka pee manim war dabuht **pirmo un ohtro sorti Rihgas schnapfu**, kā: **pameranzi, limeli, kirschu** u. t. j. pr. ar stohpeem un pudelēs. Ari **Rihgas lehgera alus** no Gunzburg bruhšcha un **Sakahsmuischōs lehgera alus** no Meiserle mūzās un pudelēs ir war wolehtako zemu dabujams Jelgawā, blakam tirgus plazim, pee

M. Zinowsky.

Dscholmuischā pee Jelgawā ir labi fehklasartupeli

(ohschlapini) pabrdohtami. 1

Preeļsch pagann mīšiones tika eemalfati:
No Balbones un Lohmes dr. . . 15 rubl.
„ Bahrbeles dr. 10 „
„ Ehdolē dr. 5 „ 20 kap.

G. Seefemann,

Jelgawā wahu draudjes mahz.

Krohu Bez-Schwabdes tā fuzāms **Turgu širgu un lohpu tirgus** tiks ihwaschi **3. Mai f. g.** noturehts. Bez-Schwabdes muischōs waldisch., 9. Merz 1876. (Nr. 9.) 2

Sludinaschana.

Labus un lehtus arklus, planjamahs **maschines, roklas-** un ar širgeem **kulamahs machines, lokomobiles** un uš weetas stahwoschōs **damfmaschines, gatawus pakawus, schujamahs machines** preeļsch nama-mah- tehm un skrohdercem, **superfossatu** pehz Rihgās politechnikuma analises peedahwa 2

Ziegler's un beedris.

Rihgā, leelajā pils eelā Nr. 19.

Peesihmejums: **Gkendorfē pee Zukuma Ernst Kristophsohna** l. nem uš tam apstelleschānas preti.

Saunas filkes

pahrdoht lehti 2

Gottfr. Herrmanis, Jelgawā, pee Dohbeles wahrteem.

Rohmatūs, 10 pa rubli, **ballūs, dehtūs, laktas** un žitus **buhwofhtus** pahrdoht lehti

E. Jakobsohns,

Jelgawā, upes eelā, sakajā namā Nr. 4, aif bruhwera Germutha. 3

Ahrfemes

superfossatu,

preeļsch wafarejas un maltu gipši preeļsch abbo- lina peedahwa 2

Samuel Seyster's, Jelgawā, leelajā eelā Nr. 59.

Bauškas Pilsmuishas pagasta teefa zaur scho dara sinamu, ka 19. un 20. April f. g. Zeraufites Indul mahjās rillab daschadi faimneežibas rihli un itohos leetas, kā ari mahju lohpi, kā: **širgi, gohwis, aitas, juhkas** u. t. j. pr. no schihs pagasta teefas wairakfobhlichānā tiks pabrdohti. 3

Bauškas teefas namā, 11. Merz 1876. (Nr. 151.) Preeļschschēd.: Ribbe. (S. W.) Teef. skrihw.: G. Loepier.

Sutenes pagasta teefa usaižina wifus, kam pret to norakstschānu uš Sihman Bez-Wagar mantineeku wahru buhdamas Keepajas spahrtafes sības, no 10. Dezember 1864 Nr. 33910 no 100 rubl. uš Ewald Rosenthal wahru, kahdas eerunas jeb praš- schānas buhtu, to wiswehlati libds 17. Mai f. g. fcheit peeneš un apsežinab; jo wifas febakas pee- neschānas tiks par saudetahm usluhtotas. 3

Sutenē, 8. Merz 1876. (Nr. 16.) Preeļschschēd.: Behter Leijeneel + + + (S. W.) Paq. teef. skrihw.: E. Jungbahn.

Leel-Eseres pagasta waldischāna (Gr. Essern Gemeindevverwaltung) dara wisseem schi pagasta lohze- lkeem zaur scho sinamu, ka tā sakaulschānas liste war wispahriga kara deenefta išpidischānu preeļsch 1876. gada ir tagad faitahdita un war no iškatra, kam pee- nabfahs, libds 30. Merz f. g. tiks eeflatita, turā deenā schi liste tiks pagasta sapulzei preeļschā lašita. Leel-Eserē, 13. Merz 1876.

(Nr. 366.) Paq. wez.: J. Spiegelberg. Skrihw.: B. Lerch.

Zaun-Swirlautas pagasta teefa dara zaur scho sinamu, ka wina 27. Merz f. g., pulstien 12. pū- deenā, Zaun-Swirlautas Stuburu mahjās Krišch- jahnim Mittenbergim peederigahs mantas beidsamo datu uhturpē pabrdohs. 2

Zaun-Swirlautas pagasta teefā, 4. Merz 1876. (Nr. 55.) Preeļschdetajs: M. Weiland. (S. W.) Raksta wedejs: Waldowsky.

Gleijas pagasta waldba (Dohbeles aprink) dara zaur scho sinamu, ka pee schihs pagasta waldbas 30. Merz f. g. pulstien 10. no rihā, uhturpē masās dāhs tiks pabrdohti **600 mehri rudsu** is ma- gastiņas. 1

Gleijā, 6. Merz 1876. (Nr. 103.) Paq. wez.: J. Schleser. (S. W.) Skrihw.: J. F. Gaase.

No krohu Bebrsmuischōs pagasta teefas (Dohbe- les aprink) teel zaur scho sinams darihis, ka Sprig- gaulmuischōs Kenku mahju faimneeta Jāma Schwana konkurses usnenta mantiba, kā: **širgi, gohwis, juhkas** un **daschadas faimneežibas leetas**, 29. Merz f. g. Kenku mahjās uš wairakfobhlichānu tiks pabrdohta.

Behromuischōs teefas namā, 6. Merz 1876. Preeļschschēd.: W. Beikmann. Skrihw.: Reichmann. 2

G. April f. g.

tiks Bez-Ņuzes basnijzkrohgā uhturpe notureta, tur wairakfobhlijateem pahrdohe mehbeles, mahju-un wirtschastes leetas, gultu-drahnas un tā jo pr.

1875. gada Baireeschu lehger alus apinus,

fā ari
gaifchu Tiroles Bruhwera piki,

peedahwa par lehtu zenu

C. Sefkeris,
Zelgawā.

! Zehstis !

No Zehsu pilsehta waldeš teel zaur šho wizeem suams darihts, ka Zehsu pilsehta tiks notureti apalščā mineteē gada tirgi, kā:

22. un 23. Janwar lohpu-, ſirgu- un krahmju tirguš.

19. un 20. April " " " "

11. un 12. Juni " " " "

no 11. lihds 18. Juni krahmju tirguš. " "

16. un 17. Oktober lohpu-, ſirgu- un krahmju tirguš. 2

Semkophibas

mašines un lauku rihkus,

fā arklus, ezeščas, fehščanas, damšas un ſirgušpehtu kutamāš, labības tihramāš, eſteku greeščamāš mašines,

lokomobiles,

uſ weetu ſtahwoščahāš damšmašines uu t. j. pr. iſ ſlaweneem ahršemeš fabrikeem, iſdohd no lehgera un uſ apstelleščanu

W. van Dyk,

Rihgā, leelajā ſmilšču eelā Nr. 1.

Superfoffatu,

no Packard Ipswichē
(Englandē),

kaš tē jau 15 gaduš par labu atrahts un fawas labas ihpaščibāš deht jau pirmā ſemkophju iſ-rahdiščanā 1865. gadā medall dabuja, pahrdohd no lehgera

W. van Dyk,

Rihgā, leelajā ſmilšču eelā Nr. 1.

„! Zweik“ un „Augustas laimes!“

Kuſšemeš ſkohlotažu konſerentšču ſjatajam un Dohbeleš ſkohl. ſapulzeš ſlatdrotajam! Ja „Laidomš“ paſhtu Dohb. konf. lohjektuš un wina pretineclu, tad wiņšč gan buhtu ar fawu „augiſtu laimi“ taupi- gals; jeb to žitadi wehletu, — bet tagad: „Lai Deemš winam peedoht, jo wiņšč nau ſinaiš, to wiņšč dara!“ — St. J., F. R., S. J., Bl. J., G. S., Rf. J., C. S., Ch. R., J. B. D., B. D., E. R., F. F. (Peeminamš, ka ſchē nau neweemš parahiš no Dohb. ſkohl. konf. lohjektuem; wini laiſam wehleš fawas „laimēš“ žitreiſ!)

Solender wehja ſudmalas,

uſ 2 ganži ar peederigahm ehtahm un 33 deſet. ſemt, ir uſ dšmtu pahrdohdamāš par 3000 rbl. f. Kownāš gubernā, 2 weſti no dſelžeka ſtacionē Woſcheit (Keepašas babn). Zapeepraſa minetejā ſtanzijā pēe pakteš f. Neumann. 3

Uhtroupe

12. April eekšč Struteleš Pirnu mahjahm tiks notureta, ſur wairakſohlitajam tiks pahrdohdi: ſirgi, gohwiš, rati, raguš, un daščadaš mahju ſaimneezibāš leetas. 2

No žensureš atwehlehts. Rihgā, 22. Merz 1876.

Weemš palihga ſkohlmeiſterš,

kaš proht pa kreewiſti mahžiht un war labāš leegtibāš uſrahdiht, tohp uſ Zurgeem f. g. mehlehts. Klahatkaš ſiāš pēe Sonakſteš mahžitaja Stender.

Par ſinu!

Uhtroupe Jaunpils (Neuenburg) maſajā muifchā Le- weſtē teel no 29. Merz uſ 13. April pahrzelta.

Arendatoreš **J. Weinbergš.**

Augštai publikai zaur šho daru ſinamu, ka mana willaš kahrščama mašchine

nau pahrdohhta, bet tāpat kā orweenu uſ preefšču paſtabwehš; luhdſu tapēh man willāš kahrščanaš darbu kā lihds ſchim uſtižeht, un apnemohš to paſchu labi un riktigi iſweſt. 3

H. Thonigš.

Rihgu ſudmalāš, pēe Kandawaš, 15. Merz 1876.

Wefcherene

ar labahm atteſtatehm war weetu dabuht Zelgawā, upeš eelā Nr. 11. 3

Bauſkaš krohna pagāſta teeſa zaur šho iſſur- dina, ka 12. un 16. April f. g. Pilšmuifchāš krohna inventariuſmš, ſaſtabwoščē eekšč leellohpem- wiſodāš labibāš, malſaš, daščadeem ſaimneezibāš rihkeem, peena trauſeem un t. j. pr., wairakſohlitšanaā Pilšmuifchā tiks pahrdohhts. Klahatkaš notaiſčanāš un ruwatāš ſiāš ir iſkumigā laiķa ſchihš teeſaš ſan- zeletjā eſkatamaš. 3

Bauſkaš teeſaš namā, 18. Merz 1876.

(Nr. 156) Preefščehdetajš: Ribbe.

(S. W.) Teef. ſtr.: C. Loepfer.

20. April f. g. un pehznahlamāš deenāš tiks Kabileš maſajā muifchā Ringitē (Krohkeš) ſirgi, gohwiš, gohteneš, fā ari rati, raguš, un žitaš ſemkophibāš un wirtſchafteš leetas wairakſohlitajeem pret ſlaidru maſku pahrdohhtaš. 3

Kad pehž uſtraugu teeſaš uſdemuma krohna Peh- termuiſchāš pagāſtam ohtreiftiga pagāſta amatu wihtu wehleščana ir uſdohta, tad teel no krohna Peh- termuiſchāš pagāſta waldiſchanaš wiſi ahrpuš pagāſta dſihwodamee, pēe ſchē pagāſta peederigeet, pilnōš ga- dōš ſtabwoſchee pagāſta lohjektu zaur šho uſaižinati, deht kalpu deſmitneeku (delegirtu) wehleščanaš 15. April 1876. g. preefšč pušdeenāš pēe ſchihš pagāſta waldiſchanaš atnahht. Tee, kaš atraufeeš, tiks pehž pagāſta iſkumu no 1866. g. § 8 ſrahvett. 3

Pehtermuiſchā, 19. Merz 1876.

(Nr. 64.) Pagāſta wezafaiš: R. Uhdre. †††

(S. W.) Rakitu wedejš: Kaunigſky.

Wahneš maſajā muifchā Reefelboſ (ſenal noſaut- taš Sulmužu mahjaš) tiks uhtroupe notureta, ſur ſirgi, gohwiš, ſemkophibāš un daščadaš ſaimneezibāš leetas tiks pahrdohhtaš. Uhtroupe eefahlfēeš 13. April f. g. un tiks, ja waljadfehš, tuhtit pehznahlamāš deenāš taſlaſ tureta.

! Uhtroupe!

Struteleš maſajā muifchā Melkašs, (Tufuma ap- riņķi) tiks pirmdēen 19. April f. g. ſabi darba ſirgi, ſirgu leetas, rati, raguš, daščadaš ſemkophibāš un wirtſchafteš leetas wairak- ſohlitšanaā pret ſlaidru maſku pahrdohhtaš. 3

Arendatoreš: D. Schwahn.

No Dſchuhſiteš pagāſta teeſaš teel zaur šho wiſi tee, ſuri Pehtermuiſchāš Gala-ſtunduru mahjaš pehž iſkumeem dohmatu mantoht, uſaižinati, 15. April f. g. ſcheit meldeeteš. Pehž tam neweemš wairš ne- tiš pēeuemtš. 2

Dſchuhſitē, 16. Merz 1876.

(Nr. 63.) Preefščehdetajš: J. Meyer.

(S. W.) Eſtr.: Berg.

Krohna Wirzawaš pagāſta teeſa dara zaur šho ſinamu, ka 7. un ja nebeigš, tad ari 8. April f. g. netaiķa krohna Wirzawaš Meſchafaleja meſchfarga Sedert Waldſchmidta atſtabta mantiba, kura paſtabw eekšč ſirgeem, gohwiſm un daudš žitahm wirt- ſchafteš leetahm, Meſchafaleju mahjaš uhtroupē tiks pahrdohhta. 2

Krohna Wirzawā, 13. Merz 1876.

(Nr. 164.) Preefščehdetajš: W. Mattuſel.

(S. W.) Teeſaš ſtr.: G. Wahren.

Sludinaščana.

Ohtradeem, 13. April f. g., wulſien 10. no rihba, tiks pēe krohna Kalnzeema pagāſta waldiſchanaš 960 mehri rudju un 320 mehri meeſchu eekšč maſahm partijaht no pagāſta magāſinaš wairak ſohlitajeem pahrdohhti. 3

Kalnzeema pag. walb., 18. Merz 1876.

(Nr. 82.) Pagāſta wezafaiš: A. Legoda.

(S. W.) Pag. ſtr.: W. Saque.

Deht iſreioſchanaš uſ Kreewu ſemi, ir eekšč Ne- meitſchu muifchāš, netahpu no krohna Leel-Sekawaš daudš un daščadaš

iſtabu leetas

(Möbeln) un ari daudš žitadaš

wirtſchafteš leetas

pahrdohdamāš un tiks tabeht 6. April f. g. uhtroupe notureta.

Drukahš pēe J. W. Steffenhagen un dehta.

Tē klahht peelikumš: (Waiņižāš un ſkohlāš ſiāš).

Basnizas un skohlas sinas.

Weens Kungs, weena tiziba, weena kristiba.

Nahditajs: Sinas. Skohlas dahra fwehtiba. Wehl kahds wahrds par behrnu ehbinaschanu laufskohlas. Mifiones sinas. Turku atbilda us kahda pagana jautaschanu. Agra nahwe. Dahwanas.

Sinas.

Jelgawas aprinka komiteja no ewang. luteru palihdsibas lahdes notureja Jelgawas wahzu basnizas drehkambari 27. Februar jawu gada sapulzi. Zeen. generalsuverdents wifupirms sapulzeteem atgahdinoja to swarigu leetu, gar kuru schi palihdsibas lahde darbojahs, par labu muhsu basnizai Kreewu walsti un norahdija us tahm daschadahm sinahm, kahdas mums no dauds tizibas beedru pulzineem muhsu paschu walsti nahk un israhda, zil behdigi wehl dauds weetas isfatahs ar basnizas un skohlas buhschanu; peemineja ari to, ka schis mihlestibas darbs, palihdscht teem nabaga tizibas beedreem, dauds draudses wehl lohti mas tohp par dedsihu atsihts un kohpts un buhtu gar waijadsihs, ka katra draudse wifumas weenreis par gadu tiktu deewakalposchana tureta it ihpaschi schai luteru palihdsibas leetai par labu. Komitejas direktora kungs lika atkal preekscha pahrskatu par 1875. gada darboschanahm. Behz tam tika komitejas lohjekli, ka to pehz likuma waijaga, no jauna us 3 gadi zelti; palika wisi tee paschi lihdsichinige, tilai oberhosteefas presidenta barona Vietinghoff weeta, — kas no komitejas eefahkuma lihdsichim bij mihli tai amata kalpojis un nu no schi amata aifubdshs — eewehleja oberhosteefas kungu baronu Alsheberg. Tai pagahjuscha gada bij eenahkuschi 1848 rubl. 12 kop. Ar kahdu summu katra no tahm draudsehm, kas pee schi aprinka peeder, dalibu nehmuft, tas jau pehrnd gada bij redsam is tahm komitejas kwitanzehm, kas laiku pa laikam awifes lasamas. No Latweefchu draudsehm to wisleelako dahwanu bij pasneegusi Jelgawas latw. pilsehta draudse (117 rubl.), pehz tam nahza Jelg. latw. lauku draudse (69 rubl.), Sefawas dr. (69 r.), Leel-Auzes, Meschamuischas, Meschobines, Jaunpils, Salgale u. t. pr. No tahm eenemtahm naudahm (puse no tahm eet us galwas komiteju Behsterburga) wareja schih palihdsibas pasneegt: 1) Worlandes draudsitei, kas 200 werstes tablu no Polozkas basnizas un nu buhwe few ihpaschu basnizinu, 500 rubl.; tahda pat palihdsiba apsohlita ari wehl us 1876. gadu. 2) Boneweschas mahzitajam, kur masa draudsite wehl neppehj sawu mahzitaju ustureht, 300 rubli pee lohnes veelikti. 3) Palihdsibas dahwanas pasneedsa 2 mahzitaju atraitnehm, kas ar maseem behrnineem atsihtas un nepeeder ne pee kahdas atraitnu kafes; tapat Lauroges kestera S. atraitnei un winas 4 behrnineem ustura nauda. Daschadu garigu grahamtu til lab wahzu, ka latweefchu bij laba teefa pee komitejas eefuhtita un ar tahm wareja eepreezinah dauds tizibas beedru tahluma. (50 latw. grahamtas nogahja us Woroneschu, 22 us Romgarodu, 79 us Siberiju pee Omfka

mahzitaja preeksch turenes Latweefcheem). Gada sinas ari latw. waloda tika drukatas un dauds eksemplarods isdalitas.

Gesck „Mittheilung der Kais. livl. Gemeinnutz. u. Dec. Societat“ ir lasams kahds wahrds par zetamahm draudses skohlahm preeksch seewischku behrneem. Tur von Samson kungs atgahdino, no kahda swara tas ir preeksch muhsu fainneeku mahjahm, kad fainneeze ir wifadi prahta un firdi gaismotas, kahdu spohschumu tas spehj doht wifai mahju dsihwei, wifai faines buhschanai un behrnu audsinaschanai. Tapehz tad ir jaruhpejahs, ka meitenes war to waijadsihu isglihtoschanu derigas skohlas panahkt. Samsona kunga padohmi feenahs klahk pee weenas jau tahda apsinu zeltas meitenu skohlas, kas isg. Oktoberi tika Raugas muischa (Werojas apr.) zelta. Schi skohla eeskata par sawu pirmu usdewumu meitenes eestiprinaht un pawest tahlak eesck wifahm tahm mahzibahm, ko tahs pagasta skohla smehluschahs un eerahdiht, ka wifas tahs skohlas mahzibas war atkal pareisi isleetah mahju dsihwe un zaur to atkal pagasto skohlu darbus paweizinaht, jo schih spehj pawisam zitadi strahdaht, kad tahs war atrast preekscha kreetnu mahjas mahzibu. Tai skohla ir 24 mahzibas stundas: kakkime, bihbeles stahstods, mahtes waloda (schini ari tohp mahzihts), rehkinaschanu, wehsture, geografijs, dseedaschanu un ja grib ari wahzu waloda. No ohtras pufes atkal schi skohla grib kataischt us fainneezes dsihwi. Tur waijaga katru skohlneezi radinaht pee skaidribas, kahrtibas, labas weschanahs, fainneezes samonibas, rohlu darbeem u. z. Tapehz tad schahda skohla skohlneezehm buhs ap skohlas tehnu un skohlas mahi pulzetees un kohpa usrahdiht jauku familijas dsihwi. Meitenes tohp mahzitas wifos mahju darbods, flauzamu gohwju apkohpschanu, peena isleetaschanu un sweesia tairischanu, dahru apkohpschanu, aufchanu, wehrpschanu, adischanu, schuhpschanu. (Tas pateesi lohti mas jauki dsirdeht, ka wehl schur un tur atrohdahs tahdi pagasti, kur usauguschas meitas neproht paschas sew ne tahs wifu prastakahs, ideenischkas drehbites pataisitees un tahm ir jamelle wihreefchu skrohderi, kas tahs lai pataisa, jo nei mahte proht tahm to eerahdiht, nei zitur kur tahs to eemahzahs un ta eet pa-audse pa pa-audsei tahlak.) Raugas skohla meitenes eet pee wifahm darischanahm skohlas mahju wirtschastie, pee dahrseem, pee ehdeenu fataisichanas un pee wiswifadeem dsihwes darbeem klahk, palihdsedamas un mahzidamahs, ka wifas tas wislabaki isdarams. Skohlas laiks pehz v. Samson kunga programa ir us 2 gadi noleekams, skohlneezes wezums starp 14 un 16 gadeem. Raugas skohlai ir saws semes gabals, kas tai skohlai to usturu dohd. Tee pagasti no Raugas luteru basnizdraudses it gadus wehl peemaksa 140 rubli; skohlas nauda ir 5 rubli par gadu; wehl nahk skohlai par lobu daschadas masas eenahkschanas no skohlas dahra, no lohpeem

un meitenu rohlas darbeem. War gan wehletees, ka tahdas floblas ka Rauga drihs rastohs pa dauds zitahm draudsehm.

Kursemes ew. luteru konsistorija sawu nahkoschu pilnigu fehdeshanu (pawafara juridiku) noturehs no 27. April libds 11. Mai.

Rihgas birschas komiteja, ka is winas gada sinahm redsam, ari preeksch floblu buhschanahm nes daschus labi leelus upurus. Preeksch Baltijas politechnikas floblotaju atraitnu un bahcinu kafes wina ir dahwinaju 10 tuhst. rubl., preeksch schihs floblas waijadsgahm leelafahm isbuhwehm pasneedsa 100 tuhst. rubl. us atmafakshanu dauds gaddes; realgimnastjai peeleek itgadus usturam 3000 rublu; amatneeku beedribas floblai dohd itgadus 1000 rubl.; Bolderajas floblai, (ko 2 gadus atpakal Hertwig f. eezehla) kur tagad ir 112 flobleni, dohs joprobjam usturam 500 rubl. par gadu. Birschas kaufmani mihlestibas dahwanas bij sametuschu preeksch malkas apgahdashanas nabageem, prohti 3086 rubl.; preeksch Morschanfklas nodeguschem sameta 3035 rubl.

Tehrpatas uniwersitetē 1. Februar f. g. studentu flaitis bij 833, starp teem studeereja par mahzitajem 90, par daktereem 264, juristu 186, apteekeru 89, walodas un wehsturi 84, dabas gudribas 64, walsts politikas gudribas 48. Studentu starpa Widsemneeku ir 372, Kursemneeku 174.

Behterburgas Isaka basniza 22. Februar tika weens frustihis schihde, Aleksander Schkopel no Witnas par kreemu-ortodokfas basnizas preesteri eeswehtihis.

Igaunu semē 1875. gada ir no jauna klahht nahkufchās 10 laukfloblas; 27 jauni floblas nami buhweti; floblas behrnu bij 3765 wairak nela preekschgada. Tagad Igaunu semē ir pawisam 504 laukfloblas. No 40,660 behrneem, kas floblas wezumā, bij floblas atrohdamu 30,432. Kree-wiski tika jau mahzihis 154 floblas.

Maslawas luteru generalsuperdents, libdschinigais mahzitajs Rarkowā, Jürgensen tika 24. Februar Maslawas Behter-Bahwila basniza sawā amata eewests.

Skoblas dahrsa fwehtiba.

Skoblas nama dahrs ir pee floblas buhschanas no leela swara, tur behrnu azihm un sirdihm jau us wissemalahs mahzibas lahpenes, paschōs pirmes gaddes buhs sahkt wehrtees preeksch Deewa jaukas radibas un dabas flaitumeem. Behrna usmaniba tur tohp mohdinata un stiprinata. Kabrtibai un spohdribai un glihtumam buhs tur jau tai jaunā sirsuina sawus asninus dsih. Tur buhs behrnam sahkt eepasihtees ar tahm leetahm, ko tehwijs audsina, tur lai mahzahs dohmas smeltees un fwehrt, ka katra leetina zekahs un kahda isflata ta ir redsama. Tas prahta gaischums, kas tur tai dahrsina pee floblas nama plaukst un ta attihstahs, tas ir pamats preeksch simtejadahm leetahm pehzaka dsihwe. Tas mase plazihis sneeds daudsejadus preekus un leelu fwehtibu. Tur behrni sem floblmeistera azihm paleek par kohku- un pukischu draugeem. Un waj tas nau labs foblis us sirds isglihtofchanu? Waj ta ne-ees masuma tee kohku pohstitaji un lohpiuu mohzitaji? Kas floblas dahrsa sawas brihwstundas ar preeku

buhš stahdijis un ko jauku zehlis un kohpis, waj tam nenefsees prahts dauds wairak us to ari pehzdeenās? Skoblas istaba wijs kohpa mahzahs. Skoblas dahrs ir ta weetina, kur wijs kohpa ko labu strahda un kohpj un kohpa jauki preezajahs. Schi kohpu prahta eedohschana ir swarigs gabals, ko flobla ka muhscha mantu behrneem zekā eedohd libds. No ta behrnu pulzina, kas sawu floblas sehtswidu un floblas dahrsu jauki aplohpa, isnahk tee, kas pehzdeenās sawā paschu mahjina newarehs eezeest tahs mehflu tschupas un wirzas bedres pee sawahm durwihm, tohs dublu zekus zaur sawu zeemu. Tur isaug tee faimneeki, kas sawus zelinus ar kohkem un kruhmeem apstahda, sawu mahjas weetinu padara glihtu ar auglu kohku un jauku sakumu dahrseem. Tur atlez tad pekna, wesehligs gais, augliba weseleem apgabaleem. Mehš sinam it labi, ka laukfloblai nebuhs semkohpibas floblai buht, bet waj tas buhtu pareisi, kad flobla behrna prahts un dohmas tohp us wiswifadahm flunstehm un amateem greefts un wadihts, un wismasak us to, kas ar wisu to dsihwi stahw sakara, is kahdas behrns nahk un kahda tam wispirms ruhp un kahda tas wispirms atkal dohsees eekschā? Wisa semkohpiba schinis laikos tohp un taps wehl wairak pahrgrohsita zitadi; waj ta nau waijadsga leeta, ka flobla to nahkoschu semkohpi jau pamastim eewada tais jaunu laiku zekōs? Semkohpibas beedribas, raksti, preekschā lasischanas til pa pusei spehj sawu usdewumu ispidiht, kad nespehj apaksch azihm israhdiht, ka wisas tahs leetas noteekahs. Tahdu azihm preekschā zelschānu pagahda it weegli floblas dahrs. Dauds semis jau ir peeredsehts, ka laudis, kas stihwi turejahs pee sawas tehwu tehwu mohdes, ari wisōs semkohpibas darbōs, zaur floblas dahrsu preekschimehm un pamudinaschanahm ahtri jo ahtri zitadā zekā eegreesahs. Jauni libds tam nepasihstami augi bij drihs eepasihiti un eemihleti. Dahrsu auglu kohku kohpschana zaur weenu floblmeisteru tohp simteem un simteem behrnu libds eedohda un dohd drihs wisam nowadam sawadu isflatu. Dauds lohpiini netohp pareisi zeenati, dauds putnini un zitas dsihwibas tohp eenihstas til tapehz ween, ka tas tā no tehwu tehwu laikeem eeteikis un neweens ko flaidraku nebij mahzihis. Kad nu ari floblas istaba pasneeds tahs dauds un daschadas mahzibas ari schinis leetas, tad tomehr ihsti sirdi tahs eegulstahs floblas dahrsā. Tur ar azihm reds, tur floblmeisters rahdiht parahda, ko taurini un putnini un kermis u. z. dara. Tur mahzahs atsiht, ka mums bes ehrgta, wanaga un schagatas nekahdu zitu laupitaju putnu nau un ka tee ziti ir lohsti derigi muhsu faimneeku dsihwe. Putninus sahkt taupihht, mihleht, winau dsiefmas sahkt atskaneht, kur behdigis flufums waldija, un pascha zilweka sirds smeltees drihs tur dauds mihlu brihtinu. Un neween ar augeem un dsihwneekem, bet tapat ari ar semi un mineralwalsti floblas dahrs dohd eepasihtees. Kahda tur ta seme, kahdas apakschlahrtas, ko katra prasahs un ka ir isleetajama, to tur katre behrns jau eeskatahs. Kas semei dohd auglibu, ko wina no gaisa eenem, ko katre aug no semes eesuhz, ko atkal isdohd, ko gais un uhdens pee tam dara, ka seme tohp no noplizinaschanas fargata, us ko buhs pee stahdeem lubtoht, kur wisas schihs un zitas siskas un leh-mijas gudribas war, kas behrnam wisweeglaki, wisderigaki eedohd, ka floblmeisters floblas behrnam floblas dahrsā. Tapehz zeen. floblotaji tureet augsta gohda sawu floblas dahr-

fiaw, tur ir ne-apredsamš svehtibas awotš pa-audschu pa-audschem.
Dr. Schwab.

Wohl kahds wahrds par behrnu ehdinafchann laukfkohlās.

(Beigums.)

Es daudsfahrtigi esmu peedfihwojis un eewehrojis, ka kohpehshana ir laukfkohlu svehtiba, sinams tahda pilniga un fahrtiga un tadeht wehlejohs, kaut ta wifās lauschu fkhlas, kuras stahw starp iskaihtahm mahjahm, jo ahtraki jo labaki taptu eewesta.

Gan nojehdsu, ka dascham bagatajam fainneekam, kas sawus behrniaus fuhda us augstaku fkhlu, nebuhs pa prah-tam ar semajeem kohpotees, ar teem, kas turahs pee pagasta fkhlas, un daschi laikam fazihš, ka tee jau fazijusch: „Kas man ar teem jakohpojahs; mani behrni tur nemos ne-ees.“ Teem es peeminu, ka katra zilwela usdewums ir gah-daht neween par sawu, bet ari par zitu labumu; sawai beedribai palihdsiht, nahf katram beedrim atkal par preeku un gohdu. Ta kohpu dahwana, ko bagatais dohs preekch lauschu fkhlas, nahfš wina gahjejeem par labu un tam pascham nesihš Deewa svehtibu.

Bet lai laukfkohlu fkhlenu kohpehshana wifseem gaismas draugeem buhtu patihkama un lai tai sustu tee daudš eenaid-neeki un pretineeki, tad es schē fastahdischu preekchrahtus un padohmus, kahdai buhs buht labai kohpehshana un ka ta fahrtigi eewedama:

1. Kohpehshanu eewest, tahm dohmahm buht iseet no pascha ta pagasta jeb no draudses, kas to fkhlu us-tura.
2. Katram pagasta gruntneekam, fainneekam, janem da-liba pee fkhlenu kohpehshanas ustureshanas.
3. Par to katrs kohpehshanas usturetajs war sawus un sawus deenesbehrnus (ganus) us kohpu maises fuh-tiht fkhla.
4. Teem pagasta behrneem, kas nestahw deenesta pee kohpehshanas usturetajeem, nau nekahdas rektes, us fkhlas maifi fkhla stahtees.
5. Kad kohpehshanas usturetajeem nau tahda behrna, kam buhtu rektes us fkhlas maifi fkhla eet, tad tee ar zitu kahdu behrnu nedriht ispidiht wina weetu.
6. Zif leelam buhs buht fkhlas deputatam, jeb zif un kas katram dalibneekam il ruderus fkhla janodohd, tas stahw dalibneeku apspreechanas wara, tomehr til daudš jadohd, ka wismasakais us katrahm mah-jahm preekch weena behrna buhtu pilniga pahrtif-shana. Pee nospreechanas war par mehru nemt, ka zitas fkhlas to jau dara un kur wifš pareisi eet. Peeminam te kabs sinas Latw. aw. is Wahnes fkhla. u. 3.
7. Kohpehshanas pahrtifshana tad ir pilniga, kad tam ehdinamam fkhlenu skaitlim nepeetruhtil ko ehst, un kad tee dabu fkhla ehst to paschu, ko teem mahjas mehds doht us faines galda.

8. Maifi un putru buhs katram doht zif tam smeke un aisdaru ar datu, bet ta, ka behrni weentreis par ne-defu dabu gafu.
9. Ghshanas fahrtiba lai ta taptu eerikteta, ka fkhleni ikkatru deenu nedela dabu sawadu ehdeenu, starp ari dahrsu fahnes.
10. It ihpaschi buhs us tam gahdaht, ka behrneem kah-das reises nedela buhtu peena putra, wina wismihta-kais un ari weseligais strehbeklis, kas lehti isda-rams, kad rudeni nopirf gohwi, kas patlaban atnesu-tees, to fkhla tura, ar pagasta baribu ehina un ar fkhlas famasgahm dsirdina, lai dohd wairaf peena, un tad to atkal pawasari pahrdohd.
11. Skhla buhs buht ihpaschai ehdamai istabai, kas ir klahd pee kurnas un ihpascham maises kambaram.
12. Kur abeju schkiru behrni, schni un meitenes fkhlu apmekle, tur ehdamā istabā buhs buht diwahm galdu nodalishanahm, weenai preekch meitenehm, ohtrai preekch puifeneem.
13. Ehdeenu nebuhs leet spannds, ka to mehds dariht, tadeht ka tee neplihst, bet lai to leij bhohdas; jo spanni issklatahs nesmuki un prafa daudš darba, ber-shanu un pluzinaschannu, un kad fkhlas fainneeze to nedara, waj nu no newatas jeb kuhtruma, tad fshbums, kas kohlā eesuhzees, to eeletu ehdeenu fshbe un tam dohd nelahgu garfchu.
14. Us katra ehdamā galda, pehz wina garuma, buhs buht pa diwahm trim bhohdahm un eekch katras bhoh-das pa weenai preekchsmelamai karoti.
15. Ehdamu karoti nedriht neweens bhohdā eebahst, bet wifseem pehz kahrtas buhs smelt ar eesmelamo karoti un eelet sawā schkhiwi, kas katram ir preekchā.
16. Preekch ehshanas un pehz ehshanas turpat pee eh-dama galda jaskaita ihfa pateizibas luhgshana, kahdu fkhlotajs usdewis un primam buhs buht tam usfahzejam.
17. Preekch pahrtaru noskaitishanas pehz ehdeena newee-nam nau brihw isskreet ahra no ehdamas istabas.
18. Kas ehdamā laikā nau klahd, tas to reises ehshannu paspehlejis.
19. Neweenam fkhlenam, kas ehd fkhlas maifi pee koh-pugalda, nau brihw no mahjahm us fkhlu lihds nemt nekahdas ehdamas leetas un gahrdumus; jo tas behr-nus eeradina us kahrumeeem un naschkeschannu, bet teem jau no masotnes buhs eeradinatees pazeest un peezeest, tad tee leeli tapusch finahs waldiht sawas meefas kahribas.
20. Pee ehdamā galda nau brihw smeetees un pshpahd; jo tas behrneem nepeeklahjahs.
21. Ghshana tohp dohta trihs reis deenā; asais pulksten septinds no rihta, maltite pulksten 12., wakarinas pulksten septinds.
22. Birmdenās behrni ar maltiti fanemami un festdeenās ar maltiti atlaischami.

Schē nu es ihsumā issfajiu sawas dohmas. Kohpehshanas eewedeji wehl warehs zitas peelikt, kahdas teem patiks, ta par prohwi, lai fkhlas behrni pa watas brihscheem palihds

škohlas fainneezei fatnes notibriht, malku un uhdeni pagahdaht. u. t. pr. Beigās wehl tik issaku to wehleschanohs, kaut jel mani wahrdi buhtu lihdsigi fehklas graudineem, kas kriht us labas semes un laudis lohpehshanu eefsch lauflkohlahm atsihtu par to leelo škohlū swehtibu, kahda ta pateesi ir.

M.

Misiones finas.

(Statees Latv. aw. Peelikumā Nr. 52 no igabj. gada.)

Weens pagans, pee ka tas fw. gars ari sawu darbu asuchmis, luhdsā, lai waroht aridsan lihds braukt ar sawu seemu. „Ja, lai usfehds, kas atrohn weetu un kam firds us Deewa wahrdeem nefahs.“ Kad tee rati bij zilweku peebahsti, tad tee wehrschī eefahza wilkt un no wisu murehm atskaneja preeka un flawas dseefmas. Nesinu, waj Wahzsemē kahdu reisi ar tahdeem preekeem us misiones swehtkeem esmu isbrauzis, kahdus es tē jutu, braukdams ar sawu melno draudsiiti us teem swehtkeem, ko Deews mums bij fataisijis pee muhsu zeemineem! Waj tahdi nabagu pagani nau wiszeenigi, ka winau labad isheet no tehwasemes un no radeem un aridsan par wineem atstahj to dsihwibu?“

No Kaserem weens jauneklīs Stepinsch Schwen, kas tik tahki ir mahzihts, ka winsch teem misionareem war palihdscht, saweem tautas brahkeem to preezas mahzibu fludinahst, pehrnaja gadā ar misionaru Mein, sawu garigu tehwu, bij nahzis us Berlini un tureja runas un spredikus us misiones swehtkeem. Weena augsta zeeniga mahte no Schlesijas rakstija par Stepin Schwen: „Mehs leelu preeku peedshwojuschi, misionaru Mein un wina palihgu pee mums usnemoht; pee schi Kaseru jauneklū azihm war redscht, par kahdeem laudihm tas preezaswahrdē tumfchus un plikus paganus war padariht; es pee galda sehdeju winau blakam un newareju deefgan isbrihnotees redsedama, ka winsch gohdigi turejahs ar ehshanu un darishchanu lihds teem ziteem weefceem.“ Awises pehzal sohbojahs par to, ka tahdā augstā namā Kaseru esohst usnehmuschi. Bet ta zeeniga mahte rakstija pretim: „Es to turu par nenopelnitu gohdu, ka es ta Runga un wina walstibas leetu labad tohpu apsmeehta.“ Ja, pateesi, tee nabaga pagani ir zeenigi, ka mehš winau labad zeescham kaunu un apsmeeklus. Berlines misiones beedriba schai gadā us saweem gada swehtkeem ir isfuhtijusi 8 jaunus misionarus, winau starpā weens dsimts Kaserē, wahrdā Klāas Koen. Schis tureja preeksch sawas noraidishanas Berlines Bartolomeus basnizā sprediki. Tee tuhkstoschi, kas winau dsirdejuschi, buhs sawas firdis eenehmu-schees to leezibu: tee pagani ir misiones darba wehrti!

2. Labi fataisijees eeswehtijams jauneklīs. Berlines misionars Regler no Deenas-widus Afrikas jaunu Kaseru, kas 8 gadus wezs bij kristihstis tapis un to wahrdu Wihlipsis dabujis, fataisija us eeswehtishanu. Kad ta eeswehtishanas deena tuwu klahst nahza, tad misionars allasch sawā firdi dohmas tureja par to, waj Wihlipsis ari labi fataisijees, tā ka winsch zeenigi pee fw. wakarina wareschoht peestaigahst. Winsch raksta nu tā:

(Us preekschu beigums.)

Turka atbilda us kahda pagana jautashanu.

Kahds pagans nahza pee weena Turku preeftera un lifa tam 3 jautashanas preekschā. 1) Kā war faziht, Deews ir wisur klahtbuhdams? Winau tatschu nekur neredf. 2) Kā war zilweku par wina grehkeem fohdiht? Winsch jau ne ko nedara bes Deewa. 3) Kā war Satanu ar elles uguni fohdiht? Winsch jau pats ir uguns? (pehz turku tizibas.) Weens uguns jau ohtrai nedeg. Ko nu tas preefteris atbildeja? Winsch nehma semes pikū un sweekda jautatajam pret galwu. Ais fahpehm brehkdams un dusmu pilns nu skrehja pee fohga un apfuhdsjeja to preefteri. Kad tas bij fohga preekschā nahzis, tad fohgis winau jautaja: Kapehz tu esi tam wihram ar semi pret galwu sweekdis? Kapehz ne-atbildeji winau us wina jautashanahm? Preefteris atbildeja: Ta jau bij mana atbilda un ta labaka, kahdu winau wareja doht us wisahm wina 3 jautashanahm. Jo kā winsch war faziht, ka winsch fahpes fajutis? Es no tahm ne ko nefaredsu. Lai winsch man parahda sawas fahpes, tad es winau parahdischu ari sawu Deemu. Un kapehz winsch grib, lai fohgis mani fohda. Winsch jau pats teepjahs, ka mehš neko nedaroht bes Deewa. Beidsoht kā winsch war zaur semes pikū dabuht zeesst pats semes pihte buhdams. Kad uguns uguni ne-aisteek, tad ari seme semei neslahdehs. — Nu no Turka ta atbilda nebij wis nepareisa. Kristigam zilwekam ta gan nebuhtu tā klahjusees, bet zil dascham pahrgudrim tahdas atbildes tomehr buhtu itin weseligas.

Agra nahwe.

Zil jauka ir mirschana behrninaam!
Ta firsuina apklus lehnitinahm;
Tas pumpurinsch wihst, pirms tas raisijahs,
Ta faknite trubd, eekam ispletahs.

Tohs fapnischus jaukus nemaitaja
Schibs pafaules dsihwe kad wiltibā,
Un mutite apklus, pirms smehja ta,
Ar' aztina meeg, eekam raudaja.

Us debesihm eet nu ta dwehfelite
Un nahwe tai nedara mohkas schē,
Jo engelihst lidinahs paslepu
Un skuhpsta no luhpinahm dsihwibu.

C. Schw—b—g.

Misiones dahwanas sanemtas: No Bahtes dr. 5 rubl., no Zwandes dr. 1 r. 51¹/₂ l., no Lutrinu draudses 9 rubl., no Talsu dr. 44 rubl.

R. Kaeder,
Kursemes misiones generalreferents.

Preeksch luteru palihdsibas lahdes pee Leepajas apriaka komitejas eemakfaja 33. mahzitaji no Gramsdas dr. 25 rubl., un no Embotes dr. 25 rubl.

R. Kienig,
Leepajas apr. kom. direktors.

Latw. Awischu apgahdatajs: J. B. Sakranowicz.

No zensures atwehstis. Rihgā, 18. Merz 1876.

Drulahstis pee J. B. Steffenhagen un depla.